

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC R. O.

LETO XXIII ŠTEVILKA 10

OKTOBER 1982

POŠTINA PLAČANA

CENA 80 SIT

PREOBLIKOVANJE GG SLOVENJ GRADEC

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec se postopoma prilagaja spremembam, ki so predvidene v novem Zakonu o gozdovih. Po 1. juliju smo preoblikovali TOK gozdarstva v gozdarske oz. kmetijsko gozdarske zadruge na Prevaljah, Dravogradu in Radljah in po 1. 10. v Slovenj Gradcu. Gozdarska strokovna služba v privatnem sektorju je ostala pri Gozdnem gospodarstvu.

Po 1975. letu smo po tedanjem Zakonu o gozdovih morali ločeno organizirati gozdarsko službo za privatne in državne gozdove. Dobili smo tako imenovane TOZD za državni in TOK za privatni sektor, oboji pa so bili zdru-

ženi v Gozdno gospodarstvo. Tudi gozdni revirji so bili ločeni za državne in privatne gozdove.

Novi, še nesprejeti Zakon o gozdovih ponovno predvideva gozdne revirje, oblikovane po teritorialnem načelu za vse gozdove, kjer bo revirni vodja opravljal vsa strokovna dela, ne glede na lastništvo gozdov. V našem slovenjegraškem gozdnogospodarskem območju smo zato dosedanjih 44 oblikovali 37 novih, teritorialno zaokroženih revirjev, velikih od 1500—2300 ha.

Najpomembnejša opravila revirnih gozdarjev so gozdnogojitveno načrtovanje, oddaja vseh del pri izkoriščanju, gojenju in gozdnih cestah v izvajanje, nadzorovanje izvedbe in prevzem vseh opravljenih del. Predvidevamo, da ta del zakona o gozdovih ne bo doživel vsebinskih sprememb, zato smo take revirje oblikovali že sedaj in postavili revirne gozdarje s 1. 10. letošnjega leta. Vseh 37 revirjev je združenih v 6 bodočih gozdnih uprav: v Mislinji, Slovenj Gradcu, Dravogradu, Črni, Prevaljah in v Radljah.

Začasno, do sprejetja Zakona o gozdovih bo Gozdno gospodarstvo še naprej organizirano v 4 TOZD gozdarstva v Mislinji, Slovenj Gradcu, Črni in Radljah. Gozdna uprava na Prevaljah bo priključena TOZD Črna in gozdna uprava v Dravogradu TOZD v Radljah. TOZD gozdarstva oz. gozdna uprava bo poleg javne gozdarske službe skrbela še za izvedbo vseh del v državnih gozdovih in po naročilu tudi v privatnih gozdovih. V državnih gozdovih bo gozdna uprava gospodarila celovito — od načrtovanja preko izvedbe del, do prodaje gozdnih sortimentov. V privatnih gozdovih pa bo opravljala vsa strokovna opravila, predvidena v zakonu in izvajala dela le po naročilu lastnikov, od katerih pa bo odkupovala tudi posekan les. Pri lastnikih gozdov bo po njihovi želji in izbiri odkupovala les na panju, ob panju, na kamionski cesti ali pa na mehaniziranem skladišču. Skrbeli bomo za kvalitetno izvedbo vseh opravil in za ohranitev gozdov, v katerih nam bodo lastniki zaupali sečnjo, spravilo, gojitvena, varstvena in druga dela.

Poleg šestih gozdnih uprav imamo v Gozdnem gospodarstvu še tozde: Centralno lesno skladišče Otiški vrh, Gradbeni obrat in Transport in servisi. Skupno s temi obrati bo Gozdno gospodarstvo sposobno konkurirati pri prevzemu kompletnih storitev v državnih in privatnih gozdovih. Z novo organizacijo revirjev in gozdnih uprav želimo napraviti korak v smeri nove, zakonsko predpisane, organizacije gozdarstva. Želeli smo odpraviti tudi organiziranost po starem Zakonu o združenem delu, ki je v praksi že zdavnaj odpravljen, mi pa se do izločitve privatnega sektorja nismo smeli orga-

nizirati po veljavnem Zakonu o podjetjih. Sedaj pa, ko bi ta možnost bila dana in bi se Gozdno gospodarstvo lahko organiziralo v moderno podjetje po novem zakonu o podjetjih oz. družbah, so prvi razgovori pokazali, da temu nasprotujejo v nekaterih tozdih in tudi v občinskih upravah na Ravnah, v Dravogradu in v Radljah. Ob tem preoblikovanju smo želeli posodobiti poslovanje na vseh področjih dela GG. Mnoga opravila bi lahko bistveno poenostavili. Zgradili bi tudi nov, sodobno zasnovan informacijski sistem, ki bi kljub poenostavitvam omogočal večjo preglednost in sprotne informacije.

Oblikovati in krepiti želimo moderno gozdno upravo, ki celovito gospodarji z gozdovi svojega območja, ne glede na lastništvo in vsa dela v državnem gozdu in z zakonom določena strokovna opravila v privatnih gozdovih, za zainteresirane lastnike pa po naročilu še vsa druga opravila. Tak sistem dela bo zagotovil ohranitev doseženega in omogočal sonaravno gospodarjenje z vsemi gozdovi območja na načelih trajnosti in nege ter spoštovanja reda pri delu v vseh gozdovih.

Osnovni cilj opisane organizacije našega dela je priprava na preoblikovanje po novem Zakonu o gozdovih in takojšnja postopna racionalizacija dela. Pri tem bomo najprej poiskali produktivno zaposlitev za čim večje število sedaj zaposlenih. Samo tisti, za katere trajno ne bomo našli zaposlitve, bodo morali na čakanje. Ti postopki bodo tekli že v oktobru.

Naslednji cilj je krepitev gozdne uprave in gozdnega revirja kot temeljne in nedeljive celote gospodarjenja z gozdovi. Pri tem bomo znotraj gozdne uprave izvedli delitev dela na strokovna opravila, ki imajo javni značaj in na druga izvedbena dela. Vsaj začasno bomo preprečili razcepitev gozdarstva na javno službo oz. upravo in izvajalsko podjetje. Namesto cepitve bomo izvedli samo delitev dela znotraj Gozdnega gospodarstva.

Cepitev gozdarstva, ki jo predvideva zakon, bo povzročila veliko škode gozdovom in gozdarstvu. Tega si nihče ne želi in vsi pričakujemo in upamo, da bo to pravočasno uvidel tudi zakonodajalec in dovolil v gozdarstvu tako organizacijo, ki je v Zahodni Evropi (Nemčiji, Švici) že preizkušena in bi tudi pri nas omogočila ohraniti že dosežen visok strokovni nivo.

Sečnja in izvedba vseh del je nujni sestavni del nege gozdov v najširšem pomenu te besede, zato je ni mogoče ločiti od drugih strokovnih opravil.

Upam, da bomo pravočasno uvideli nevrnost, ki preti našemu gozdu z uvajanjem grobega podjetništva in še »česa«.

Hubert Dolinšek

Smrekov lubadar neusmiljeno pustoši naše gozdove — Foto: F. Jurač

LUBADAR JE TU

V letošnjem poletju naši iglasti gozdovi niso več tako temnozeleni. Monotono barvo prekinjajo jedra rjavih suhih dreves smreke, kjer imajo svojo pojedinjo in razplod naši skupni sovražniki — lubadarji. Hrošč je majhen, nepomemben, stalen prebivalec iglastih gozdov, vendar, ko se razmnoži preko normalnih meja, postane strah in trepet naših zdravstveno že prizadetih gozdov.

Gozd je ogrožen v svetovnem merilu; kisel dež, vsi mogoči strupeni plini zastrupljajo naše zeleno okolje. Temu se je v letošnjem letu pridružila še katastrofalna suša ter izreden semenski obrod. Drevice je oslabele, zato so nastopile idealne razmere za množičen razvoj lubadarja. Sedaj lubadar ni več gost samo na sečnih odpadkih, ampak se loti navidezno zdravih dreves. Drevo se prične sušiti v krošnji, če ga je napadel mali lubadar, včasih pa odstopa le skorja na smreki, kar kaže na napad velikega lubadarja.

Zato je naša prvenstvena naloga, tako gozdarjev kot lastnikov gozdov, da preprečimo množičen razplod lubadarja, da preprečimo širjenje požara na velikopovršinska pobočja naših gozdov.

Kaj bomo storili?

Tako kot v domači hiši moramo tudi v gozdu vzdrževati red. Podrti les bomo pravočasno spravili iz gozda, najkasneje v enem mesecu, ali pa ga bomo olupili. Vrhove dreves bomo izdelali, če tudi se ne »splača«. Ostanek vrha bomo razžagali in ga skrili pod kupe zloženega vejevja. Ves les, ki ga potrebujemo za lastno uporabo, bomo takoj po sečnji olupili, saj naše domače žage ne smejo biti farme za lubadarja.

Polsuha ali suha jedra smreke ali posamezna drevesa bomo v dogovoru z revirnim gozdarjem takoj posekali, les odpeljali iz gozda, vrhače in veje pa skrbno zložili v kupe. Gozdarji bomo kupe poškopili z za to pripravljenim škropivom.

Pomembno je, da lubadarja zajamemo v obstoječih jedrih in ga tu uničimo, v nasprotnem primeru ga bomo lovili naslednje leto na sosednjem že zdravem drevju.

Najučinkovitejši ukrep je požig okuženega materiala, vendar bomo to počeli na primernem mestu izven gozda.

Predvidevamo, da se bo lubadar v naslednjem letu pojavil še bolj množično, zato je nujno, da vsak lastnik opazuje svoj gozd ter v sodelovanju z gozdarjem pravočasno ukrepa.

Vsi si želimo zdravih gozdov, saj le zdrav gozd daje kvaliteten les ter hkrati opravlja vse ostale naloge. Zavedati se moramo, da je naš gozd bolan ter, da bolnik zahteva posebno nego. Gozd potrebujemo vsi, vendar posebno tisti, ki nam je zaupan v gospodarjenje, moramo storiti vse, da bo zdrav gozd naše vsakdanje okolje.

Tone Levč

IZ SKUPŠČINE SLOVENIJE

Slovenski parlament je nastopil poletne počitnice brez sprejete volilne zakonodaje z upanjem, da bo ta sprejeta po počitnicah. Temeljna volilna zakonodaja kot so Zakon o volitvah predsednika republike, Zakon o volitvah poslancev v državni zbor in Zakon o volitvah predstavnikov v državni svet, je bila sprejeta 10. septembra. Izvedbeni volilni zakoni: o odločitvi volilnih enot za poslance v Državni zbor, o določitvi volilnih enot za predstavnike v Državni svet, o evidenci volilne pravice, o poslancih, o političnih strankah in o volilni kampanji, pa so bili obravnavani in sprejeti 23. septembra. Največ razprave je bilo okrog razmejitev volilnih enot in volilnih okrajev, predvsem glede sedežev. Skupina petih poslancev iz celjskega območja je vložila amandma, da se spremeni predlagani 4. člen. Po tem predlogu bi razbili predlagano volilno enoto koroške regije, in jo razdelili na volilno enoto Maribor in Celje. Se pravi, Slovenj Gradec se bi pripojil Celju, Ravne, Dravograd in Radlje pa Mariboru! K sreči je bil ta predlog zavrnjen v vseh treh zborih. Takšni spori so bili tudi pri nekaterih drugih predlaganih mejah in sedežih volilnih enot. Povsod se je še našel kompromis, zataknilo se je samo zaradi sedeža volilne enote Tolmin ali Idrija. Najbrž bi tudi tukaj prišlo do sporazuma, če ne bi skupina poslancev zapustila sejo predčasno in povzročila nesklepčnost v zboru DPZ! Skupna seja je sklicana za 29. september samo zato, ker so nekateri tako neodgovorno pobrali prehitro svoja šila in kopita! Upamo, da bo takrat prišlo do sporazuma, saj je zadnji termin, če hočemo izpeljati volitve v zakonitem roku!

V skupščinski proceduri je bila tudi obravnavana o problematiki odkupa kmetijskih pri-

delkov. Obravnava o tem je bila že prej, na zadnji seji pa je Zbor združenega dela sprejel sledeče sklepe:

1. Zbor združenega dela Skupščine Republike Slovenije zadoljuje vladu Republike Slovenije, da postavi ustrezno zaščitno politiko domačega kmetijstva in s tem preprečuje nekontroliran dumpinški uvoz kmetijskih pridelkov in izdelkov živilsko-predelovalne industrije.

2. Vlada Republike Slovenije naj poskrbi za vzpostavitev tržnega reda pri trgovanju s sadjem in zelenjavo tako, da bodo proizvajalci lahko svoje pridelke prodajali. Onemogočiti je potrebno tako imenovano zeleno mafijo, ki ima monopol pri trgovini s sadjem in zelenjavo.

3. Zbor združenega dela Skupščine Republike Slovenije nalaga vladi Republike Slovenije, da pospeši pripravo strategije razvoja kmetijstva in jo čimprej predloži v obravnavo Skupščini Republike Slovenije.

Komisija za kmetijstvo našega zbora je k temu predlagala še tri sklepe:

1. Vlada naj čimprej določi cene za osnovne kmetijske pridelke ter vzpostavi ustrezna razmerja med kmetijskimi pridelki in reprodromatomom.

2. Vlada naj pripravi ustrezen način regresiranja obrestne mere za kredite najete v I. polletju 1992 za potrebe kmetijstva in za regresiranje obresti za dolgoročne kredite za kmetijstvo.

3. Vzpostaviti je treba enak režim uvoza kmetijskih pridelkov in izdelkov živilsko-predelovalne industrije, z republikami bivše Jugoslavije, kot ga imamo z drugimi državami.

Izmed teh treh predlaganih sklepov je bil v našem zboru sprejet samo tretji. Za ostala

dva so poslanci navajali bojazen pred monopolum, ki ga bi naj imeli kmetje pri prodaji svojih pridelkov. Stara pesem se torej v Skupščini nadaljuje. Nekmetje imajo o kmetijstvu zelo zamegljeno predstavo, ne morejo ali pa nočejo razumeti naših problemov. Ob vsakem ukrepu, ki bi bil v prid kmetijstvu, pade pripomba, kako smo kmetje zaščiteni, najbolj pogosto pa pade očitek, da je hrana predraga.

Da je odkup kmetijskih pridelkov pereč, priča to, da je ta problem prišel pred Skupščino, sem jih skušal pojasniti. Popoln absurd pa je, da je nastal ta problem v državi, ki se osamosvaja in postaja neodvisna. Neodvisnost vsake države, da odkupi po razumnih cenah vse tiste tržne viške, ki jih je kmetijstvo v danih pogojih zmožno nuditi. Še več. Država mora napram kmetijstvu voditi tako stimulatívno politiko, da se ta panoga širi in razvija! Res da je hrana relativno draga, toda temu ni kriv kmet, ampak posredniki, to je predelovalna industrija in trgovina, ki z veliko žlico jemljeja kmetov zaslužek. Zrešena je politika proti kmetu, če rešuje država ta problem z interventnim uvozom. Ta hrana je cenejša samo za uvoznike, za potrošnika je enaka domači ali še dražja! Naj podpiramo dobro situirane kmetijske proizvajalce razvitih držav, ali pa stimuliramo domačega kmeta, kateremu se imamo zahvaliti, da je v mnogih kriznih obdobjih slovenski narod sploh preživel! Na to vprašanje ni težko odgovoriti.

Za prihodnjo sejo je predviden tudi sprejem Zakona o obrestni meri.

Ajnžik

PROJEKT »PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE« PRIPRAVLJEN

Predvidoma se bo moč prostovoljno zavarovati v mesecu oktobru

Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje smo te dni končali še eno izjemno pomembno nalogo: opredelili smo sistem in organizacijske rešitve za prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Imamo zelo raznoliko ponudbo za zavarovance, ki se bodo lahko zavarovali za tveganja razmeroma visokih doplačil, si omogočili nadstandardne storitve in še veliko drugih ugodnosti. Obveznosti doplačil nastopijo namreč že s 1. 1. 1993. V nadaljevanju vam predstavljamo nekaj osnovnih informacij o Zavodovi ponudbi prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja.

Kaj je prostovoljno zdravstveno zavarovanje?

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje je v Sloveniji novost. Po dosedanji zakonodaji so namreč zavarovanci imeli pravice do vseh zdravstvenih storitev s tem, da so pri nekaterih bili dolžni plačati participacijo. Po novem so v obveznem zdravstvenem zavarovanju zagotovljene zavarovancem v celoti le nekatere storitve, pri večini drugih pa le v določenem odstotku od njene vrednosti. Za del, ki ni v obveznem zdravstvenem zavarovanju, imajo zavarovanci sedaj možnost prostovoljnega zavarovanja. Če se za takšno zavarovanje ne odločijo, bodo pri uveljavljanju pravic dolžni plačati v zdravstvenem zavodu ali zasebnemu zdravstvenemu delavcu razliko med vrednostjo storitve, ki šteje v obvezno zdravstveno zavarovanje in njeno polno vred-

nostjo. S ponudbo lahko nastopajo tudi druge zavarovalnice.

Za kaj se je možno zavarovati?

Pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije se bo možno zavarovati na primer za:

1. razlike v ceni vrednosti vseh zdravstvenih storitev iz obveznega zavarovanja in polno ceno;
2. razliko do polne cene storitev pri zdravljenju bolezni in poškodb izven dela;
3. plačilo do polne cene pri najzahtevnejših posegih v diagnostiki in zdravljenju bolezni;
4. pokrivanje večjih stroškov zdravljenja zaradi uveljavljanja pravic v večjem obsegu, z boljšimi materiali ali pod ugodnejšimi pogoji;

Primer: Poprečni dan bivanja v bolnišnici stane okrog 1.600,00 SIT. Če zavarovanec zahteva, da biva v enoposteljni sobi, ki je opremljena tudi s televizijo in telefonom, ali skupaj z zakoncem, ali želi dodatno postrežbo oziroma druge ugodnosti, mu na podlagi prostovoljnega zavarovanja Zavod pokrije tudi te stroške.

5. pravice, ki niso v obveznem npr. za nemedicinsko nego zdravljenja na domu ali za preventivno zdraviliško zdravljenje, ki ni v obveznem zavarovanju;

6. enake pravice, kot so v obveznem zavarovanju in sicer za osebe, ki ne izpolnjujejo pogojev za obvezno zavarovanje (Nadaljevanje na 4. strani)

NAŠI JUBILANTI

Meseca oktobra praznujejo

10 let DELA

Gvido GARBUS, GO Črna
Božo VRHNJAK, CLS Otiški vrh
Peter KRAJNC, GO Radlje

20 let DELA

Srečko URŠEJ, GO Mislinja
Erih MIHEV, GO Črna
Slavko ŠUMAH, GO Črna

**OGLASI TUDI
V VIHARNIKU**

Veter odkril gospodarsko poslopje

Škoda na gospodarskem polju je bila velika — Foto: F. Jurač

Prvega septembra letos je na Koroškem pihal močan veter, ki je odkrival strehe in ruval drevesa. Največ škode je napravil v ravenski občini. Pri kmetu Jožetu Čegovniku po domače pri Pogorevcu v Zelenbregu nad Ravnami na Koroškem je veter porušil ostrežje novega gospodarskega poslopja in ga popolnoma uničil. S pomočjo sosedov in drugih bodo, če bo vreme dopuščalo, še do zime popravili ostrežje gospodarskega poslopja.

(Nadaljevanje s 3. strani)

vanje. To bi npr. bili upokoženci iz držav, s katerimi Republika Slovenija nima sklenjenih pogodb o socialni varnosti, pa živijo v Sloveniji (Amerika, Avstralija, Kanada, itd.), drugi tujci, ki nimajo urejenega zavarovanja, mornarji na tujih ladjah, itd.

Ponudba Zavoda vsebuje več različnih paketov, ki si jih bodo zavarovanci sami izbrali za različni obseg zavarovanja.

Komu in za katere storitve se ni potrebno dodatno zdravstveno zavarovati?

V okviru obveznega zavarovanja je zavarovancem v celoti zagotovljeno:

- zdravljenje poškodb na delu in poklicnih bolezni,
- preprečevanje, odkrivanje, zdravljenje raka, sladkorne bolezni, multiple skleroze, živčno-mišične tetraplegije, paraplegije, duševnih bolezni, psoriaze, nalezljivih bolezni, homofilije in cerebralne paralize,
- sistematični in preventivni pregledi,
- zdravljenje in rehabilitacija otrok, učencev in študentov,
- zdravstveno varstvo žensk v zvezi z načrtovanjem družine, nosečnostjo in porodom,
- nujna medicinska pomoč in zdravljenje na domu in tudi v socialnih zavodih,
- prav tako se ni treba prostovoljno zavarovati vojaškim in civilnim invalidom vojne.

Kdo se lahko zavaruje?

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje bo vzpostavljeno na podlagi sklenjene zavarovalne pogodbe, ki jo sklene zavarovalna oseba sama za sebe, lahko pa tudi pravne in druge fizične osebe za svoje delavce, družinske člane. Poudariti velja, da lahko prevzamejo obveznosti iz prostovoljnega zavarovanja delodajalec, društva, sindikati, združenja, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavod za zaposlovanje in drugi. Možen pa je tudi kombiniran pristop, tako da se za določene pakete ali pravice zavaruje zavarovana oseba sama, za druge pakete pa ga zavaruje njegov delodajalec oziroma druge navedene pravne in fizične osebe.

Pogoji za zavarovanje

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ne postavlja nobenih pogojev za sklenitev prostovoljnega zavarovanja za pakete, ki pomenijo zavarovanje za razlike, ki presega vrednost obveznega zavarovanja. Le izjemoma lahko Zavod zahteva samo potrdilo o zdravstvenem stanju. Zavarovanje je možno skleniti za neomejeno dobo, pri čemer je najkrajše trajanje zavarovanja eno leto, pri nekaterih pa

tri. Pravice za sklenjene police zavarovanci lahko uveljavljajo ves čas trajanja zavarovanja. Le izjemoma pa je kritje zavarovalnine zagotovljeno zavarovanim osebam ob prvi sklenitvi police šele po preteku določene dobe. Seveda pa lahko te pravice koristi zavarovana oseba le, če redno in pravočasno poravnava premijo in njene obroke.

Kakšne bodo premije in kdaj se bo mogoče zavarovati?

Višine premij bodo določene za vsak paket posebej. Gibale se bodo v odvisnosti od cen zdravstvenih storitev. Letna premija za paket, na podlagi katerega so pokrite razlike v cenah pri vseh zdravstvenih storitvah, zdravilih in pripomočkih bi znašala največ do 1.500 SIT na mesec za osebo. Premijo bo mogoče vplačati takoj ob podpisu police ali obročno. Sklenitelji, ki bodo takoj poravnali celotno premijo, bodo deležni ustreznih popustov. Popusti so predvideni v primerih, ko sklenitelj police zavaruje večje število oseb. Za zavarovane osebe, ki ne bodo uveljavljale zahtevkov iz naslova prostovoljnega zavarovanja, so predvideni tudi bonusi za prihodnje leto.

Zavod bo začel sklepati pogodbe za prostovoljno zavarovanje predvidoma v mesecu oktobru 1992, oz. takoj, ko bo začasna skupščina zavoda sprejela Pravila zavarovanja. Parlament namreč še ni imenoval skupščine Zavoda.

Sklenitelji polic bodo lahko uredili zavarovanje pri območnih enotah Zavoda pri njihovih izpostavah, ki so v vseh občinah Slovenije.

Kaj zavarovana oseba pridobi s prostovoljnim zdravstvenim zavarovanjem?

Z zavarovanjem si zavarovana oseba zagotovi kritje za ves čas uveljavljanja pravic brez doplačevanja za razliko, ki presega vrednost obveznega zavarovanja. To razliko namreč zanjo poravnava zdravstvenemu zavodu ali zasebnemu zdravstvenemu delavcu Zavod. Pravice iz prostovoljnega zavarovanja bodo lahko uveljavljali pri vseh zdravstvenih zavodih in zasebnih zdravstvenih delavcih, s katerimi ima Zavod sklenjene pogodbe. Pri uveljavljanju teh pravic ni predviden in potreben poseben administrativni postopek, saj namesto njih vse obveznosti in odnose do zdravstvenih zavodov in izvajalcev storitev uredi Zavod.

Vključitev v prostovoljno zavarovanje pri Zavodu omogoča zavarovancem visoko zdravstveno varnost, istčasno pa se s tem izognejo plačevanju participacij oziroma doplačil, ki bi jih sicer morali plačevati ob zdravljenju. Slovenija se tako tudi na tem področju približuje razviti Evropi.

Dodatne informacije: ZZS, izpostava Slovenj Gradec telefon: 41-441, g. Marjeta Štalekar

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO SLOVENIJE, OBMOČNA ENOTA RAVNE

S pridelkom krompirja letos niso bili povsod najbolj zadovoljni. Suša je opravila svoje. Toda na Koratovi kmetiji v Trbonjah, ki že vrsto let pridelujejo semenski krompir, so z letošnjo letino nad vse zadovoljni. Krompir so spravljali kar s kombijem, od tu pa je tudi naš posnetek — Foto: F. Jurač

LETOVANJE V HOTELIH BERNARDIN V PORTOROŽU

Zap. št.	TOZD	število oseb	število dni
1.	Gozdarstvo Mislinja	8	71
2.	Gozdarstvo Slovenj Gradec	/	/
3.	Gozdarstvo Črna	5	35
4.	Gozdarstvo Radlje	12	84
5.	TOK Gozd. Slovenj Gradec	/	/
6.	TOK Gozd. Dravograd	/	/
7.	TOK Gozd. Ravne	12	93
8.	TOK Gozd. Radlje	/	/
9.	CLS Otiški vrh	6	44
10.	TIS Pameče	15	101
11.	Gradnje Slovenj Gradec	9	72
12.	Kooperanti	6	42
13.	Upokojenci	32	246
14.	Tuji	41	287
15.	DSSS	57	366
SKUPAJ:		203	1441

Tako kot lansko leto smo tudi letos delavci Gozdnega gospodarstva letovali samo v Portorožu. V počitniškem domu v Filip Jakovu so še vedno nameščeni begunci in verjetno tudi naslednje leto ne bo koristil svojemu namenu. Zato pa je bilo povpraševanje za počitnicami v hotelih Bernardin toliko večje. Kljub dvigu cen na začetku glavne sezone so bile sobe več kot 100% zasedene.

Tako so od 1. junija do 15. septembra letovale 203 osebe oziroma je bilo koriščenih 1441 polpenzionov. Poleg naših delavcev je veliko zanimanje za letovanje v Portorožu tudi pri tujih delavcih. Ti so lahko letovali le v primeru prostih kapacitet in 20% višjih cenah.

Večina delavcev se je s počitnic vrnila zadovoljna in priporočili so se še za naslednjo sezono. Ker pa je jesen še čisto poletna vabimo vse, ki bi si radi ob morju nabrali novih življenjskih moči, da pokličejo v kadrovske splošni sektor Marijano LAHOVNIK. Cena polpenziona je še vedno 18 DEM po osebi.

Marijana LAHOVNIK

Foto: F. Jurač

KADROVSKE VESTI

ODŠLI: v mesecu avgustu 1992

Priimek in ime, datum odhoda, dela, ki jih je opravljal, DO v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Rošer Karel, 31. 7. 1992, gozd. delavec — sekač, invalidska upokojeitev

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB SLOVENJ GRADEC
Pori Franica, 15. 8. 1992, vodja pravnih zadev, SO Ravne na Koroškem

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
Gozdarstvo Mislinja	41	4	45
Gozdarstvo Slovenj Gradec	34	1	35
Gozdarstvo Črna	91	6	97
Gozdarstvo Radlje	60	3	63
TOK Gozd. Slovenj Gradec	27	2	29
CLS Otiški vrh	29	3	32
TIS Pameče	83	10	93
Gradnje Slovenj Gradec	34	6	40
DSSS	28	44	72
Taksacija	16	7	23
Skupaj:	443	86	529

Darja GROS

PRAZNOVALA STA ZLATO POROKO

V krogu svojih otrok, vnukov in pravnukov sta praznovala zlato poroko 70-letna Angela in 75-letni Anton Štinek iz Šmiklavža. Ko sta pred 50 leti v Vuzenici sklenila zakonsko zvezo, si nikoli nista kljub težkemu in trdemu življenju mislila, da bo sta dočakala ta redek jubilej. Najhujši trenutek pa je za jubilanta bil prav gotovo v letu 1943, ko so Antona odpeljali v nemško vojsko in se je iz nje vrnil šele po šestih letih, vsa ta leta pa je bila pretrgana vsaka zveza z družino. V zakonu se je Angeli in Antonu rodilo pet otrok, da pa je bilo pri hiši dovolj kruha, je Anton bil dolgo časa gozdni delavec. K življenjskemu jubileju iskreno čestitamo tudi mi.

F. J.

Štriglovo Lenčko — Rebernikovo bico — poznam že dobrih osem let. Tudi njenega Jožeta sem spoznal istočasno kot Lenčko. Oba imata skupaj že 154 let. Sliši se čudno, vendar je res tako. Letos sta praznovala zlato poroko. Vse kar ima zvezo z zlatom, nekaj velja.

Na njuno zlato poroko, katero je vodil Lubasov Beno, v Kotljah pa gospod župnik, nisem šel. Doživljal pa sem reprizo (ponovitev) njune zlote poroke na svoj način. V pozni večerni uri sem jo peš primahal pod vrh Navrškega vrha: Reberniki, kjer živita Jože in Lenčka in sta naša malo višja soseda, sprejmejo vsakega ob vsaki uri. Verjetno je polna luna vplivala na Lenčko in Jožeta, da še nista legla v posteljo. Na dvorišču je svetila luč, jaz pa sem zakoračil v hišo. Presenečen sem bil. Lenčka in Jože sta gledala televizijo. Na sporedu je bila nadaljevanka. Opazovala sta svoje obnašanje pri svoji zlati poroki. Kljub 76. letom je Rebernikova bica skoraj eno uro in pol nemoteno stala pred ekranom svoje črno bele televizije in z veseljem zrla v film barvne video kasete posnete na njuni zlati poroki. Kot vsakdanja jezikovna bica, je bila tokrat tiho. Le kaj se je pletlo v njeni glavi. Večkrat je pogledala svojega Jožeta, ki jo je pred petdesetimi leti »zahakljaj« pri Karpuhu pod Uršljo goro. Kot »cimperman« je spretno tesaril po koroškem lesu, znal pa je obdelati tudi Karpuhovo Lenčko. Lenčka je že kot mlada dečva služila s svojimi starši grofu Thurnu iz Raven.

Jože in Lenčka sta se preselila na Pušnikovo, v Kotle, kjer sta kot zakonca začela gojiti svojo družino. Hotela sta biti samostojna, zato se nista včlanila v povojno kmetijsko zadrugo. Sprejela sta najemništvo pri Reberniku na Navrškem vrhu. Obdelovalno zemljo in »grunt« brez gozda še danes vneto obdelujeta. Redita svoje krave, ata Jože pa se rad spominja svojih aktivnih dni. Ni dolgo (le nekaj let), ko je kmetu Lipoldu v Koprivni naredil čisto novo mlinsko kolo. Osemindesetletni možakar je ponosen na to veliko kolo. Bolezen mu je preprečila, da bi pomagal pametno izkoristiti sile naših potokov v koristne namene.

Skoraj ni potrebna njuna slika, saj bosta Lenčka in Jože živela še nadaljnjih 10 in več let. Takrat bo moje poročilo o nju-

ZLATA POROKA REBERNIKOVE BICE IN NJENEGA DEDIJA

Rebernikova bica in dedi po petdesetih letih skupnega življenja.

nem skupnem življenju še bolj pestro, dedi Jože in bica Lenčka pa bosta še tako fotogenična kot sta še danes.

Gorazd MLINŠEK

Priveditve v Črnečah so bili gotovo najbolj veseli varovanci doma.

ODPRTA VRATA V KOROŠKEM DOMU STAROSTNIKOV

Koroški dom starostnikov v Črnečah pri Dravogradu je eden večjih v Sloveniji, v katerem živi 262 stanovalcev od delavcev, kmetov do zdravnikov in duhovnikov. Da bi dom in življenje v domu čim bolj prikazali tudi drugim, so pripravili prireditev, ki so jo poimenovali »Dan odprtih vrat«. Na ta dan so tako za stanovalce kot za njihove sivoce pripravili bogato kulturno prireditev, ki je vse kar najbolj razveselila. Upokojeni župnik Jeroš Kotnik ob somaševanju domačega župnika Frančka Kranerja je za vse prisotne daroval sveto mašo.

Kot so nam povedali v Koroškem domu starostnikov v Črnečah bo odslej ta prireditev tradicionalna.

F. J.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka

IVANA ŽUŽLA
iz Tomaške vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala za darovano cvetje, sveče in svete maše, ter vsem, ki ste nudili kakršnokoli pomoč. Zahvaljujemo se GD Golavabuka, govnornikom Vladu Mrzlu in Ivanu Hriberniku za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za opravljen obred.

Njegovi žalujoči

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage hčerke, sestre in tete

JOŽICE TROST
po domače Brešerjeve Pepce iz Razborce pri Mislinji

se vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti ter ji darovali vence, sveče in za svete maše, najlepše zahvaljujemo. Hvala osebju Koroškega doma starostnikov v Črnečah, zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka slovenjgraške bolnišnice, sosedom, govnorniku Stanku Tovšaku za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke ter g. Tinetu Tajniku za pogrebni obred.

Žalujoči: mama, sestre Fanika, Ivica, Marjanca in Cvetka ter brata Slavko in Milan z družinami.

JOŽE VODOVNIK 1912—1992

Vest, da je v torek, 8. 9. 1992 prenehalo biti srce Jožetu Vodovniku, nas je presenetila, saj smo dobro poznali Jožetovo močno voljo do življenja. Malo pred tem smo ga namreč še videvali, kako hodi dobre volje naokrog in obiskuje svoje prijatelje. Ni dolgo tega, ko se je vesel sprehajal v Komisiji, kamor je tako rad zahajal.

Jože Vodovnik se je rodil 15. 3. 1912 v Mislinji. Mladost je preživel med pohorskim gozdovi, katerim je zapisal vse svoje življenje. Njegovo življenje je bilo povezano s trpljenjem in pomanjkanjem in stalnim seljenjem iz kraja v kraj in iz hiše v hišo. Teh selitev je bilo kar 12 v njegovem življenju. Otroška leta je preživel v stari koči na Roglji, od koder je hodil v osnovno šolo v Rakovec nad Vitanjem. Po končani osnovni šoli se je zaposlil v gozdu, v katerem je prebil skoraj 30 let.

Leta 1940 si je ustvaril družino, poročil se je z ženo Terezijo in v zakonu sta imela 8 otrok.

Po drugi svetovni vojni sta se z ženo preselila na Mislinjsko Pohorje, najprej v Mislinjski jarek, nato pa v Komisijo, kjer sta ostala najdalje. Ves se je predal pohorskim gozdom in se od njih ni mogel ločiti.

Ko so se že vsi iz njegove okolice preselili v Mislinjo, bližje v dolino, sta še vrsto let sama vztrajala v planini in bila zadovoljna. Le zdravje je bil tisti vzrok, da sta se leta 1979 preselila v Mislinjo.

Jože Vodovnik se je zaposlil na Gozdni upravi Mislinja leta 1946, pred tem pa je že 8 let opravljal gozdna dela na drugih krajih Pohorja. Pri delu v gozdu je opravljal vsa dela, nobeno ni bilo napol opravljeno. Poznan je bil kot pridni, vzoren in marljiv gozdni delavec.

Trdo delo v gozdu, pomanjkanje v mladosti in stalno prestavljanje iz kraja v kraj, so načeli njegovo zdravje. Zaradi načetega zdravja se je moral leta 1968 meseca oktobra invalidsko upokojiti. Vendar tudi sedaj ni mogel mirovati. Znova in znova se je vračal med pohorske zelene gozdove.

S smrtjo Jožeta Vodovnika izgublja kolektiv gozdarstva Mislinja enega najstarejših sodelavcev, ki se ga bomo s hvaležnostjo spominjali. Spominjali se bomo njegove delavnosti pa tudi njegove gostoljubnosti, saj so bila njegova vrata doma vedno široko odprta.

Ivan Lekše oec.

Dober vol se da vpregati od leve in desne.
Presita svinja korito prevrne.

Bog je ustvaril krompir, da bi tudi siromaki imeli koga lupiti.

USODA KUNEJEVIH MED II. VOJNO

Kdo ne bi vedel za lepo Kunijevo domačijo tu v Razboru in se obenem spomnil dogodka, ki se je tu zgodil v letu 1943.

Kunijev oče Ivan je bil razgleden in napreden kmet. Zato je kaj kmalu vedel, da Hitlerjeva vojska ne bo nam nič dobrega prinesla. Že kaj kmalu se je povezal s partizani in začel delati zanje. Žal to delo ni bilo dolgo skrito, saj so v hajki za partizani ujeli partizanko Sonjo in jo mučili in prisilili, da je začela izdajati. Ker je bila Sonja večkrat pri Kuniju so jo gnali po terenu pokazala je, katere družine so jim dajale hrano.

Takrat so prišli v Rdečec in h Kuniju. Bilo je to 29. avgusta 1943. leta. Prišli so Nemci h Kuniju in jih začeli zasliševati. Ker je bil oče trdno odločen, da ne bo izdal, so ga začeli pretepati in metati ob zid. Žena Amalija in

otroci so začeli jokati in prositi, da naj pustijo očeta, saj ni nič kriv. Takrat so mater in vse 4 otroke zaprli v drugo sobo, da niso videli, kako so delali z njim. Tako so ga zbili in pretepli, da jih je bilo sram, ko so ga odgnali, so mu obraz zavezali v cunj, da niso ljudje videli, kakšen je bil.

Ženo Amalijo in starejšega sina Ivana pa so odgnali v Maribor na zaslivanje. Doma so pustili le maljše tri otroke: Terezijo, Franca in Marijo. Vsi trije so se še vedno stiskali v sobi, kamor so jih zaprli Nemci, a zvečer jih je bilo strah, zato so odšli k najbližjemu sosedu Ledineku, kjer so jih z začudenjem sprejeli. Otroci so povedali, kaj se je zgodilo in prosili, da bi šli in nakrmili vsaj živino.

Sosedje so bili dobri, a vendar si ni nihče upal iti krmiti živine, tako so morali vse delo

opravljati otroci. To so delali polnih 8 mesecev, ko so iz zapora v Mariboru izpustili mamo. Celo zimo so bili ti otroci največ v hlevu, saj si niso upali spat v sobi. Ko je prišla mama domov, nam je rekla, da bo prišel tudi oče. A ni bilo tako, njega so odgnali v Zagorje in ga kot talca, dne 7. maja 1944, ustrelili. Ob tej novici, da očeta ni več, so otroci bridko zajokali in se stisnili k materi. Toliko gorja so Kunijevi otroci okusili, a danes so vsi srečno poročeni in si želijo samo miru.

Ko se spomnijo na kako krut način so izgubili očeta, jim priteko solze po obrazu.

Vse to je s časoma tonilo v pozabo, a to kar smo doživljali ne bo nikoli pozabljeno.

Štefka MELANŠEK

FERDU JEVŠKU V SLOVO!

Prijatelj iz lepe mladosti, kje si zdaj? Tako daleč, tako sam si v črni jami poleg svoje mame pokopan. Veš Ferdo, ko to pišem, mi pred oči kot na filmskem platnu prihajajo in odhajajo spomini na našo lepo, tudi trpko mladost. Polni zagona po lepšem smo delali dolga leta v Železarni na Ravnah. Te lepote nismo bili deležni, le pustili smo tam mlada leta in svoje zdravje. Ti si se uveljavil, da si postal mojster, vsi so te imeli radi, ker si bil pravičen, pošten do svojih podrejenih. S šolsko izobrazbo si dosegel višjo stopnjo. V železarni si spoznal svojo izvoljenko Betko, s katero sta se poročila. Odšel si iz naše vasi v Libelče.

Tudi tam si veliko pomagal, kot vesten gasilec, predsednik krajevne skupnosti, govornik na pogrebi. Ferdo razdajal si se! Kaj ti naj rečem za dolgo nepovrnjivo pot? Poslednji košček slovenske zemlje si si izbral za mirno spanje. V meni pa ostajaš takšen, kot sva se poznala. Ne vem, kako dolga še bo moja cesarska cesta? Pa vendar, stopal bom po njej, poln spominov na tebe, prijatelj!

Da si bil pri vseh priljubljen, je dokaz velika množica pogrebcev, ki se je napolnila za tvojo krsto in te bo ohranila v svojih srcih kot dobrega krajana.

Viktor LEVOVNIK

IVANU VRHNJAKU NA POT

Tiha je ostala domačija po domače pri Prodnerju. Sadno drevje, ki skriva ta prijazni dom, v maju vse okraši s cvetjem. Ne daleč stran od hiše stoji čebelnjak in roji čebel, pridnih delavk, so mu narekovala, kako je treba živeti.

Takšen je bil naš krajan Ivan Vrhnjak. Njegova mladost ni bila rožnata. Usojena mu je bila pesem: Čez dolgih sedem let se bova vidla spet. Se pravi, da je Ivan 7 let in tri mesece nosil vojaško suknjo. Dvakrat je bil ujet, večkrat z bombami zasut, pa usoda je želela, da se je vrnil v rojstni kraj. Poiskal si je v bli-

žini življensko sopotnico Marijo in leta 1946 sta se poročila. Usoda jima ni bila naklonjena, da bi imela otroke, zato sta vzela rejnko Tilčko. Lepo je Tilčka skrbela za Ivana in Marijo, kar dokazuje njihovo složnost. Pokojni Ivan je bil tudi zidar, in ni doma, kjer ne bi njegova roka pomagala pri izgradnji nove hiše ali pri popravilu stare. Bil je človek vesele, mirne narave, ljubitelj petja, zato je nam njegovo slovo tem bolj boleče.

Ostal bo v nas kot dober človek, krajan, vsem priljubljen.

Viktor LEVOVNIK

Spomini ostajajo

Pravijo, da kjer človek preživi svoja najlepša leta, tja se vedno rad vrača. Življenje teče naprej, ljudje in navade se spreminjajo, toda spomini ostajajo. Delovnega okolja, kjer si opravljal svoj poklic nikoli ne pozabiš, pa naj si delal karkoli. Delovnih uspehov se veseliš še v poznejših letih in se jih rad spominjaš, ravno tako pa se z grenkobo spominjaš težkih dni, naših znancev in prijateljev, ki jih ni več med nami.

Mislím, da malokatero delovno okolje človeka tako prevzame in ga naveže nase kot gozdarstvo in delo v gozdu, posebno še, če si svoja otroška leta in mladost preživel v osrčju šumečih gozdov in cvetočih planinskih pašnikov. Tako okolje te prevzame, te vsrka vase in te nikoli popolnoma ne izpusti. Tja se vedno rad vračaš, če rabiš sprostitvev in mir pa tudi oddih. Gozd nam je vedno pripravljen pomagati, nikoli ne vpraša, kdo je njegov gospodar in je hvaležen za vsako delo, ki ga opravimo v njem.

Kadar se vračam med plešivške gozdove, drče in frate, ki so bili dolga leta moje delovno okolje, se vedno spominjam tudi ljudi, ki so tam nekdanj živeli, in ki so bili del gozda. Živeli so v njem, in živeli so od njega. To so bili naši stari, že umrli, gozdni delavci kot: Boštjan Novak, Franc Pečovnik, Franc Ajtnik, Franc Jug, Jože Triplat, Franc Rupreht in še mnogi drugi. Vsi so nas že zapustili in ostal je samo spomin nanje. Vendar so pustili v gozdovih svoje sledove. To so prostrane plešivške frate, ki so jih posekali, jih ponovno posadili, jih negovali in vzgojili nove sestoje, kateri služijo danes njihovim sinovom in vnukom. To je večni krogotog življenja ljudi in gozda.

Visoko med plešivškimi gozdovi, prav pod pobočji Uršlje gore in Plešivške ko-

pe leži starodavna kmečka domačija Vernarca. Tu je živelo že več generacij gozdnih delavcev. Prvi so bili, kamor še seže moj spomin, družina Gregorja Pečovnika. Bila je to številna družina, katerim je dajalo skromen kruh delo v grofovskih gozdovih in pičli pridelki na hribovski kmetiji. Pozneje so se razšli ter si poiskali delo po širnih koroških gozdovih, v rudniku in železarni. Edino starejši sin Franc Pečovnik je ostal zvest plešivškim gozdom do svoje upokojitve in prezgodnje smrti.

Maló pred drugo svetovno vojno pa je vernarsko domačijo prevzel Štefan Anželak, priden gozdni delavec in marljiv kmet ter vnet lovec. Gozdarska tradicija se je nadaljevala, saj so bili vsi trije sinovi: Falent, Lojze in Franc gozdni

delavci, hčerka Lonka pa se je poročila z gozdnim delavcem Francem Ruprehtom in sta bila potem mlada gospodarja na Vernarci.

Vernarca je bila v času mojega službovanja v plešivških gozdovih za gozdarje in gozdne delavce pravo zavetišče. Če smo rabili karkoli, od prevlak s konji, do prenočišč in prehrane za naše delavce, sta nam Franc in Lonka bila vedno pripravljena pomagati. Neštetokrat sem se ustavil pri svojem delu pri njih in vedno sem bil sprejet s prijazno besedo, z dobro malico in osvežujočo kavico. Več kot to pa mi je pomenil razgovor in obujanje spominov s prijaznima in dobrima človekoma.

Žal ju ni več med nami. Oba sta že umrla, spoštovana in priljubljena. Ostala pa je starodavna domačija Vernarca, ki sta jo ohranila svojim naslednikom, ki jo vzdržujejo in negujejo ter nadaljujejo njuno delo in tradicijo. S tem sta si postavila najlepši spomenik. Naj bo tudi ta članek in slika posvečena njenemu spominu.

Rudi Rebernik

Starodavna domačija »Vernarca« pod Uršljo goro, zavetišče gozdarjev in planincev.

Kaj se sprehaja nad našimi glavami?

Topli in jasni večeri so se vrstili skozi ves mesec september. Sedemnajsti dan je bil, kot vsi ostali, sončen, večer pa jasen, z nepregostimi zvezdami in brez mesečine saj je zadnji krajec lune pokukal na nebo šele nekaj čez polnoč.

Čez dan sem kuhal črničevce, ker je drozga do kraja prevrela in sod sem potreboval za nove sadeže. Okrog pol devetih zvečer sem stopil na plano in, bogve, zakaj iskal na nebu ozvedje velikega medveda, da bi lažje našel severnico, ko pa vem, da stoji gornji vogal hiše natan-

ko proti severu. Hipoma zagledam z leve strani svetlečo stvar, ki preko Rahtelovega vrha potuje vodoravno na severovzhod. Reč je bila okrogla, morda malo ovalna, rumenkasto zelena, proti zadnji krivini nekoliko oranžna. Za seboj je vlekla dolg rep, ki je iz oranžnega telesa prehajal vedno bolj v rdeče in proti koncu repa skoraj že v modro. Rep je bil dolg za kakšnih pet premerov tiste žareče glave in se kot trikotnik končal z zelo ostrim kotom. Težko je bilo oceniti višino leta, vendar je bil pojav videti nižje od Uršlje gore. Nič se ni od krogle ali repa iskrilo, nič ropotalo ali bučalo in

prav to slednje, ta vesoljna tišina, me je po svoje ganila.

Nenadoma je pojav ugasnil. Ugasnil je tako hipoma, kot da ni bilo nič. Pravzaprav je izginil, ne ugasnil. Tudi to je pustilo v meni neobičajen odmev, hkrati pa se mi je sprožila cela vrsta vprašanj: kaj je bilo, ali je sploh bilo (Če ves dan kuhaš črničevce, lahko vidiš zvečer še marsikaj drugega kot pa nepoznane leteče predmete), komu naj dogodek ozioroma pojav opišem, mi bo kdo sploh verjel? . . .

Zberem se in se trudim vtisniti v sebi čim več podrobnosti. V mislih ponovim

(Nadaljevanje z 8. strani)

videnje: oblika: okroglo ovalna; barva: od zelenkasto rumene, oranžne, rdeče, temno rdeče, do skoraj modre v konici repa — pravi mavrični spekter; smer leta: severovzhod; višina: nižje od Uršlje gore; čas: hitro pogledam na uro, bila je poldevetih zvečer; rep: zelo dolg in ostro koničast; trajanje videnja: okrog pet sekund; zvoka nič, iskrenja nič, ugasnil mnogo hitreje kot goreča žarnica; hitrost: kot hitrejši avion.

Nenadoma se mi urnih korakov približa iz zvezdnega somraka sosedov sin, sedemnajstleten Jože Repotočnik: »Ste videli, stric?« me vpraša.

»Videl,« odgovorim. »In kaj si videl ti? Povej...« vprašam. Jaz postavljam vprašanja, Jože odgovarja, nazadnje skleneva, da sva videla oba natanko isto in enako, čeprav je njega presenetil pojav dobrih petdeset metrov vstran na poti domov. Delo mi je zelo dobro, da sva vse to videla dva.

Naslednji dan zvem o podobnem videnju Nataše Srnko, gimnazijke s Prevalj. S Farne vasi je videla vse enako in ob istem času. Zagotovo smo isti pojav videli trije, kaj smo videli pa prav tako zagotovo ne ve nobeden od nas treh.

Prav tako zvem naslednjega dne od Vinka Lenarta iz Podgorja, da so izpred njegove hiše videli poleti večkrat, kako je nekje nad Radušami ali Selami švigalo zvečer nekaj svetlega. Bilo je več žarečih teles, kot svetleče žoge ali kamenje. Meni, da je pojavu vzrok poletna vročina.

Krenker Julka in Karl iz Mislinje mi povesta, da sta prav tako 17. septembra letos videla izpred hiše ob enajstih dopoldne pluti veliko svetlečo krogo nad kmetijo Vavkan v smer proti Slovenj Gradcu. Menita, da je bil to nek meteorološki balon, ker ni žarel, pač pa se je le srebrnkasto svetil.

Kaj torej ponoči in podnevi frči nepoznanega nad našimi glavami? Tisti, ki jim je hitro vse jasno, pravijo, da je bil tisti nepoznani leteči predmet sedemnajstega septembra pač komet. Dvomim, če kometi letijo tako nizko in tako vodravno. Drugi prisegajo na škopnika. O škopnikih smo včasih veliko slišali od starejših ljudi. Pravijo, da je bilo videti kot goreč snop slame, ki je poletaval iz hriba v hrib. Da bi naj bil to zemeljski plin, ki se nakopiči v močvirnih predelih, kjer se samodejno vžge in odleti po zraku. Zdaj brskam po knjigah in leksikonih pa o škopniku nikjer nič, razen v

Slovarju slovenskega knjižnega jezika, kjer piše: škopnik — 1. snop urejene slame za pokrivanje streh, 2. etn., po ljudskem verovanju šopu goreče slame ali goreči ptici podobno bitje, ki leta ponoči in naznanja nesrečo.

Nekaj torej leta nad nami. Na Kitajskem bo naslednje leto svetovni kongres o letočih predmetih nepoznanega izvora. In zakaj ravno na Kitajskem? Zato, ker so tam od leta 1980 do danes opazili in registrirali čez 5000 letočih predmetov, o katerih ne vedo pravega izvora. Morda bo med udeleženci tudi kakšen Slovenec, če bomo pridno gledali v nebo.

Ker zaenkrat takšnim prikaznim še ne verjamem, vem pa tudi ne, kaj sem videl, bom pač trdil, da je bil to nepoznani leteči predmet ali kot pravijo NLP. Hkrati pa prosim vse bralce, ki so morda ta pojav tudi videli, da ga čim bolj podrobno opišejo in svoj opis pošljejo na uredništvo Viharnika, Vorančev trg 1, 62380 Slovenj Gradec ali direktno na spodnji naslov. Opišete lahko tudi kakšno podobno videnje iz minulih časov pa najsi gre za škopnike, komete ali druge NLP.

Andrej ŠERTEL

Levstikova 8

62380 SLOVENJ GRADEC

PO MNOGIH LETIH SPET V EGIPTU!

Kdor je kdaj pil vodo iz Nila, si želi nazaj k Nilu, kajti le ta voda ga lahko odžaja. To je le stavek iz neke knjige, jaz pa sem prepričan, da ne drži samo za Nil ampak, da te z enako močjo privlači tudi dežela, če si jo le enkrat doživel. Ko mi je žena za 25. obletnico skupnega življenja predlagala, da greva obiskati kraje, o katerih sem tako rad pripovedoval, sprva nisem mogel dojeti, kajti sprjaznil sem se že, da bo ponovno srečanje z Egiptom le moja neizpolnjena želja. Na skrivaj privarčevan denar v ta namen so najin odhod pospešila, mene pa osrečila. Videti Egipt po skoraj treh desetletjih in ugotovljati razlike v razvoju te revne dežele je bil velik iziv in potešitev hkrati.

Kakih 30 potnikov iz vseh delov nekdanje države se nas je zbralo na beograjskem letališču, od koder smo nekega marčevskega dne leta 1985 poleteli v Kairo. Z avionom je trajalo to le slabe 4 ure. Tam nas je pričakal pravi pravcati dež, pa čeprav v Egiptu uradno ne poznajo deževnega dne. Že naslednje jutro se to res ni nikjer poznalo, kaj bi pa tudi počeli z nalivi v mestih, kjer ni kanalizacije v te namene. Kako bi se pa obnesla naselja, zgrajena iz samo na soncu posušene opeke, je pa že drugo vprašanje.

Tokratno srečanje s to peščeno deželjo se je precej razlikovalo od prvega. Za pot

je bil potreben le potni list z vizo, nič več injekcij in rumene knjižice kot prvič. Čeprav je bil izlet predviden le za obisk Kaira ter mest ob Nilu do Asuana, sem upal, da bo kak dan le ostal za ogled krajev, kjer sem bil vojak, pa ni bilo tako. Tista pokrajina je zaradi nemirov med Palestinci in Izraelci še danes prenevarna za ogled. Res pa je, da so kraji, kamor smo bili namenjeni, neprimerno bogatejši v vseh ozirih, kot pa sinajska puščava.

Prvi dan ogleda Kaira je minil kaj hitro. Cerkev, v kateri se je skrivala sveta družina na svojem begu v Egiptu, s svojo znamenito sliko zadnje večerje na steni, kaže kaj klavrno podobo, zato pa je bolj poskrbljeno za muslimanske spomenike. Alabastrna džamija je že ena teh lepot. Ogromni stebri iz prozornega kamna, skozi katere odsevajo plamenčki sveč in bogata notranjost je že vredna ogleda. Poleg trgovinic z dišavami in rožnim oljem ter spominki si je treba ogledati tudi trg Kalem Kalili, kjer najdeš vse: od starih gumbov do najnovejših avtomobilskih delov. Posebno zabavno je trgovanje, ko postavijo ceno tako visoko, da se ti zavrti, nato pa spustijo tako, da si zopet ne upaš kupiti, ker misliš, da je blago brez vrednosti. To je značilnost vseh orientalskih dežel. Jaz sem ob tem obisku Egipta predvsem iskal razlike izpred let. Dežela

Pred Sfingo

in ljudje so sicer še vedno enako revni, vendar pa nasmejani in prijazni. Nasilja med njimi ni opaziti, saj jim vera prepoveduje uživati alkohol, pogled na otroke je pa enako ganljiv kot pred leti. Včasih so bili zelo nadležni s tistim bakšičem, brez katerega še s prstom ni pokazal proti kraju, ki si ga iskal, danes si samo redki upajo pokazati dlan in zahtevati na pitnino. Kot mladenič sem se rad ustavljal ob gradbiščih v mestu. Tam sem samo gledal kako množica delavcev opleta po maja-

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

vem odru z ogromnim kamnom privezanim na dolg drog in ga polaga na mesto v obzidju, ki so ga gradili. Še bolj sem se čudil delavcem pri gradnji visokih stavb. Tam so spravljali malto na vrhnje nadstropje ročno, s podajanjem košar, v zato postavljenih stolpih iz bambusa. Na policah so stali možje na dosegu drugega, tempo dela pa jim je narekoval paznik s tolčenjem po deski. Meni se je zdelo, kot da gledam sužnje. Danes so to delo zamenjala dvigala, odri iz bambusa so pa še ostali in na njih delavci še vedno nezavarovani opravljajo svoj posel.

Drugi dan smo obiskali mestni muzej, kjer pa ne moreš več ogledovati mumij, kar je meni kar odgovarjalo, saj me še vedno spreletava srh ob spominu nanje. Za radi sprememb podnebja so sedaj v nevarnosti poleg mumij tudi drugi kulturno zgodovinski spomeniki, ki so tisočletja kljubovali zobu časa. Ne morem reči, da me je pogled na piramide v Gizi razočaral, vendar pa razvoj turizma in iskanje denarja v tej panogi tudi Egiptu ni prizanesel. Ogromno mesto se je razvilo že do podnožja piramid, kjer so za petične goste postavili hotele in jim omogočili pogled na sfingo in piramide kar iz soban. Ko sem si leta 1958 ogledoval okolico piramid na kameli, je bila tod še prava puščava. Sedaj je Keopsova piramida odprla svojo notranjost tudi za radovedneže. Zadnje počivališče faraona sva si ogledala tudi z ženo. Med množico turistov sva splezala po skritih hodnikih do sarkofaga globoko v piramidi. Pa ni bilo lepo, znoj je tekel v potokih, tesnoba pa je bila velika.

Po tretjem dnevu, prebitem v Kairu, smo vstopili na vlak, ki nas je popeljal na 1000 km dolgo pot do Asuana. Tu je elektrarna, ki daje dovolj elektrike za vso deželo. Ta vodna pregrada je tudi kriva, da se že čutijo spremembe podnebja. Nil ne poplavlja, s tem pa ne prinaša več gnojil in rudnin v nižje predele Egipta, kar se v kmetijstvu močno pozna, saj morajo tisočletja rodovitno zemljo sedaj že umetno gnojiti. Skozi okno vagona sem zrl bežečo pokrajino pred seboj in žaloval za nekdanjo idilo, ki sem se je spominjal. Ko sem z vojaškega kamiona opazoval pokrajino ob delti Nila ob prvem srečanju s kmetijstvom te dežele, sem res užival. Ob kana-

Pogled na piramide od druge strani.

lih s sladko vodo, katero pošiljajo z zapiranjem zapornic na Nilu po vsej širni pokrajini, so se vrtela velika vodna kolesa, katera so poganjali bivoli z zavezanimi očmi in s hojo v večnem krogu zalivali zemljo, ki zaradi obilo sonca in toplote nenehno vrača vložen trud. Kmet je v senci vlekel svojo pipo, medtem ko je drugi bivol prežvekoval ali brodil po kanalu in čakal, da zamenja oznojenega tovariša v krogu. Danes v senci ravno tako poležavajo možje z visokimi turbani ter usmerjajo tok načrpane vode po rodovitnih njivah, vendar so velika vodna kolesa že redka, kot so pri nas redki mlini in žage ob potokih. Motorne črpalke so s svojim smrdom zamenjale duh po bivoljih iztrebkih, kakor je umetno gnojilo zamenjalo tistega iz poplavnega blata. Pa vendar je pogled iz drvečega vlaka po zeleni dolini Nila nadvse zanimiv. Tu požigajo suho trsje, tam orjejo, nekaj naprej že žanjejo itd. Ženske ob kanalnih perejo, umivajo otroke in posodo, ne glede nato, da nedaleč stran leži v isti vodi poginula žival že vsa zelena in razpadla. Zakon narave je pač tak, da preživijo samo najmočnejši, to pa velja tudi za te ljudi. Kako je bil Nil povezan z življenjem vseh Egipčanov, smo se prepričali tudi z ogledom nilske ure ali nilomera, s pomočjo katerega so določali tudi davke. To je okrogel stolp, katerega zavite stopnice vodijo do gladine reke in v katerem so zaznamovali višino vode ob poplavi. Višje začrtano znamenje na steni je pomenilo tudi višji davek za tisto leto. Nekaj takega bi prišlo prav sedaj tudi naši davkarji, da

bi ob naravnih ujmah še zaslužili. Kako pomembna je voda za preživetje, se lepo vidi tudi ob porečju Nila. Do koder seže vlaga, je življenje in zelenje, naprej pa ostro začrtana puščava v vsej svoji značilnost.

V Luksorju smo ostali tako dolgo, da smo si ogledali zgodovinske spomenike, se popeljali z rečno ladjo na drugi breg in nadaljevali pot do Doline kraljev. To je bil nadvse naporen dan, ko smo pri 30 °C lazili po tistih grobovih in preluknjanih gorah. Če ne bi videl sam, tega ne bi mogel verjeti, kako so več sto m dolgi in zaviti hodniki v tem skalovju izdelani, popisani in poslikani, brez najmanjšega znamenja po kakem dimu od svetil. S čim so si pri svojem opravilu pred tisočletji svetili je še danes uganka. Mnogi templji so se ohranili zato, ker jih je zasul puščavski pesek in jih še danes odkrivajo ter restavrirajo. Na predvečer odhoda iz Luksorja smo se dodobra nasmejali fantiču, ki nas je čakal ob kočijah, da nas povede do hotela. Ker je pozabil ime naše države, je na vso moč kričal: «Jusuflakija, jusuflakija», mi se pa kar nismo hoteli pokazati, tako je bil zabaven. Po slabem spancu zaradi komarjev v zanikrnem hotelu smo se naslednji dan odpravili z avtobusom ob Nilu navzgor. Med potjo smo obiskali še nekaj krajev in svetišč, dokler se nismo ustavili v prelepem Asuanu. Ta kraj slovi po najbolj zdravi klimi na svetu in v naslednjih dneh je bil to pravi počitek. Zvečer so nam priredili veličasten ognjemet, na obali pod hotelom pa so se ustavljale ladje in splavi z nubijskimi plesalci ter vabili k nočni zabavi na otok sredi Nila. Tja smo po slovenski navadi tudi šli, vrnili smo se pa z zadnjim brodom naslednje jutro. Ja, noči v baru z dobrim programom so dokaj kratke. Pri ogledu otoka cvetja so najbolj uživale ženske, saj na otoku raste cvetje, prinešeno iz vseh afriških pokrajin, moške je pa bolj zanimal bližnji kamnolom z rdečim marmorjem. Tam so že pred tisočletji klesali ogromne klade in jih spravljali do 2 km oddaljenega Nila in nato po splavih do templjev spodnje dežele. Obiskali smo nubijsko vas z okroglimi bivališči, pili njihov čaj in se vozili z značilno jadrnico po Nilu. Pred vrnitvijo v Kairo so si nekateri ogledali še Abu Simbel, to je kraj globoko v puščavi na meji s Sudanijo, kamor so prenesli svetišča iz poplavljenih dolin. Vo-

Mavzolej Age Khana (žena je pa moja).

da asuanskega jezua sega 500 km daleč in ogromno zgodovinskih spomenikov bi bilo potopljenih, če jih ne bi rešili na tak način. Pot do Abu Simbela je bila draga, zato nas je kar precej ostalo v Asuanu, kjer smo po svoje upravljali čas pred odhodom domov. Z ženo sva si ogledala asuanski jez. Z vrha do gladine vode je 200 m. Jez so gradili Rusi, zato še precej tamkajšnih prebivalcev pozna ta jezik. Pregrada je tako velika, da bi vanjo spravili 17 Keopsovih piramid materiala, čeznjo pelje auto cesta obdana z drevoredom. Skratka, Asuan je res vreden ogleda, zato ni čudno, da si je ta kraj izbral za svoje zadnje bivališče sloviti svetovni popotnik Aga Khan. Ta silno bogati človek je bil rahlega zdravja, zato si je odkupil zemljišče ob Nilu, na katerem stoji prekrasna vila, obdana z rožnim vrtom, na vrhu vzpetine pa mavzolej z grobnico, po maniri egiptovskih faraonov. Na svojih potovanjih po svetu je v Parizu srečal prodajalko cvetja, ki mu je podarila rdečo vrtnico. To preprosto dekle ga je tako prevzelo, da jo je vzela za ženo, kar mu je vera tudi dopuščala, čeprav jih je imel že več. Imel jo je najraje, kakor je bila tudi vrtnica njegov najljubši cvet. Cvet rdeče vrtnice krasi njegov grob v mavzoleju na vrhu vzpetine, kamor ga je prinašala vsak dan njegova žena Parižanka, če je živela v vili ob Nilu, kadar je bila pa v Parizu, jo je od tam pripeljal poseben avion. Vsak dan! To je ljubezen, bi lahko rekli, vendar brez denarja vsega tega ne bi bilo. Kdo bo sedaj, ko je

ta žena umrla, skrbel za grobnico, v katero smeš le bos, ne vem, verjetno je pa poskrbljeno tudi zato, saj mož ni bil reven. Ob rojstvu so njegovo težo odtehtali s srebrrom, ob polnoletnosti z zlatom, ob poroki pa z zlahtnim kamenjem. Ob dejstvu, da so odrasli Arabci kar precej obilni, si bogatstva ni težko predstavljati. Ob tem bogatašu sem se spomnil na egiptovskega kralja Faruka, katerega bogastvo sem lahko občudoval kot vojak pri ogledu njegovega dvorca v Aleksandriji. Ob revoluciji je bil pregnan. Oblast, ki jo je vodil Nasser, mu je dovolila, da v treh urah z družino zapusti deželo. To je tudi storil, ni pa pozabil vzeti s seboj za 80 milijonov angleških funtov zlata v palicah, katerega je imel zakopanega v letni hišici na obali, kjer ga je čakala ladja. Kot se za kralja spodobi, so ga pospremili z vojaškimi častmi in topovskimi salvami, za zlato pa nismo vedeli, zato je lahko kljub izgnanstvu mirno dočkal smrt v Švici.

Po vrnitvi v Kairo, smo čakali na nočni let v domovino, kar je še posebej veselilo mojo ženo, saj je vse dneve preživela le ob vodi, čaju in sadju, ki se je dalo olupiti. Tek je izgubila že prvi dan, ko je opazila strežnika, kako briše jedilni pribor v svojo umazano haljo in ga polaga na mizo, za katero smo nato sedli k večerji. Post ji ni škodil, zaslužila si ga pa ni, saj mi je prav ona omogočila izpolnitev te dolgoletne in velike želje. V jutranjih urah smo se poslovili od prestolnice Egipta in poleteli domov. Pod nami so se v prosojnem soncu

Še malo peska za spomin.

kopali rdeči skalnati otoki Grčije, ob obalah se je pa mirno kodralo tisto morje, ki mi je pri prvem obisku povzročilo toliko gorja. To je bilo moje drugo srečanje z deželo, ki je nikoli ne bom pozabil in katera je zaradi svojih kontrastov tako neminljivo lepa.

Marjan Čučejš

Naše počitnice

Počitnice so minile zelo hitro. Za nami je veliko nepozabnih dogodkov, ki so z zlatimi črkami zapisani v naših srcih. Mednje prištevamo predvsem izlete, ki smo jih preživeli skupaj s tov. Miro od Čateških toplic pa do Gardalanda v Italiji. Najbolj všeč nam je bil

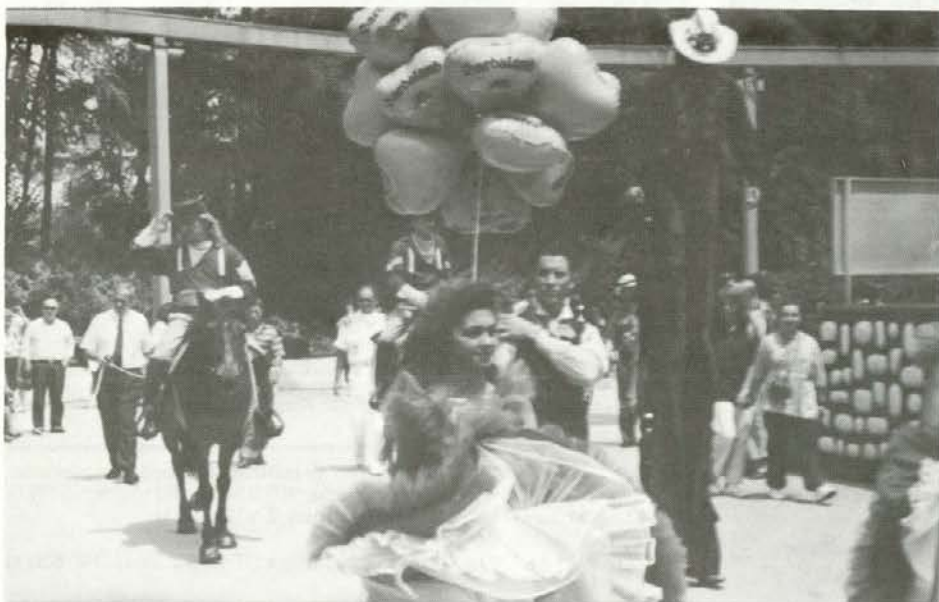
izlet v Gardaland. Čeprav smo vedeli, da bo pot težka in naporna, nismo mogli mimo tega, da ne bi preživeli vsaj en dan v »pravljici«. V četrtek, 27. 6. 1992, ob eni zjutraj smo se odpravili na izlet proti Italiji in Gardalandu. Bilo je zgodaj zjutraj. Že sama misel na to, da bomo preživeli dan v Gardalandu, nas je spodbujala, da smo vstali brez kakšnih kolli težav. Večino poti smo prespali in tako je osem ur vožnje minilo kar hitro. Približno okoli devete ure zjutraj smo se pripeljali do Gardalanda. Komaj smo čakali, da dobimo

vstopnice in da lahko vstopimo v čudežni svet sanj. Bili smo tako nestrpni, da nismo vedeli, kje naj začnemo z ogledom. Vsak se je odločil po svoje in začelo se je življenje v pravljici. Najprej hiša strahov, potem Ikarus, vlak, gondola, safari, raketa, smrtonosni vlak in še veliko stvari, ki jih ni mogoče opisati. Res je, da smo včasih tudi malo zatrepotali in zavriskali od sreče ali strahu. Brez glasu smo ostali na vlaku smrti. Strah pred vijugami, ki so bile pred nami, je pač naredil svoje in nismo imeli niti glasu, kaj šele, da bi vriskali.

Dan v Gardalandu je minil zelo hitro in kar težko je bilo zapustiti svet neverjetnih dogodkov, ki se mu pravi pravljica. Ob osmih zvečer smo odšli iz Gardalanda. Tudi pot nazaj je bila kratka in že okoli treh zjutraj smo bili doma. Polni doživetij smo zapustili avto-bus in odšli proti domu. Bilo je res »super«. Za ta pravljicni dan pa se moramo zahvaliti predvsem tov. Miri in gospodu Marjanu-Pilotu, ki nas je srečno pripeljal v Gardaland in nazaj domov.

Ta dan je bil nepozaben. Želimo si, da bo tov. Mira organizirala takšne in podobne izlete tudi v prihodnje. Predvsem pa si želimo, da bi drugo leto, če bo le možno, obiskali tudi Disneyland. Želje so velike, upamo pa, da se nam bodo uresničile. Še enkrat pa se zahvaljujemo tov. Miri Strmčnik in gospodu Marjanu Pilotu, da sta organizirala toliko tako prijetnih izletov in nam s tem krajšala dolgčas med počitnicami. Vsi izleti nam bodo ostali v lepem spominu. Spomini pa so zvezde in te so večne. Priporočamo se za vnaprejš!

Mateja Žužel in
Vesna Tisnikar, 7. b
Osnovna šola Šmartno pri Slovenj Gradcu

ŽELJA SE NAM JE IZPOLNILA

Med šolskim letom, v tretjem razredu, smo se s tovarišico Miro dogovorili, da bi šli konec leta v GARDALAND. Bili smo navdušeni!

Celo leto smo pridno zbirali ter shranjevali vsak slovenski tolar, ki smo ga dobili. Nekaj pa so prispevala tudi podjetja. Zbrali smo toliko denarja, da smo imeli brezplačen prevoz, učenci našega razreda pa tudi vstopnino. Tik pred odhodom pa je tovarišica Mira skoraj izgubila pogum in predlagala izlet po Sloveniji. Bili smo tiho kot miške, mame pa so odločno vztrajale, da gremo v Gardaland. In šli smo. V soboto 27. 6. 1992 ob 01.00 uri smo se zbrali pri tovarišici Miri. Po odhodu z Legna, smo se ustavili tudi v Šmartnem. Peljali smo se na mejni prehod Holmec. Mejni prehod je bil razsvetljen in smo ga videli že od daleč. Tu smo pokazali potne liste. Po približno uri vožnje po Avstriji, smo prišli na mejni prehod med Avstrijo in Italijo. Spet smo pripravili potne liste in že smo bili v Italiji. Tukaj je bila avtocesta. Na tej cesti je bilo veliko predorov, ki so bili blizu skupaj. Vozili smo se še nekaj ur, nato pa se ustavili. Popili smo oranžado in se peljali naprej mimo Benetk, mimo Padove in Verone. Videli smo tudi smerokaz za Milano. Potem pa smo kar nekaj časa iskali Gardaland. Videli smo Gardsko jezero (Lago di Garda). In končno smo našli, kar smo že težko pričakovali — GARDALAND. Parkirali smo avtobus in čakali, da bo tovarišica prinesla vstopnice. Ko smo jih dobili, smo šli skozi lep grad. Tukaj so imeli uro na travi, pod uro je bil iz trave narejen napis:

GARDALAND

Šli smo naprej po stezi. Imeli smo tudi projekt Gardalanda. Najprej smo si ogledali

akrobata s kotalkami, potem pa šli v hišo strahov. Dolgo smo čakali, da smo prišli na vrsto. Komaj smo stopili v hišo, že smo se znašli v temi. Gledal sem naprej in ne kje hodim, stopil sem na premikajočo se ploščo. Skoraj bi padel. Potem smo šli čez most, ki se je gugal, po stopnicah, ki so se premikale in nazadnje smo se spustili po toboganu.

Lenka in Tevž sta šla na Ikarus, za ostale vrtiljake pa ni bilo časa. S čolnom smo se peljali po afriški džungli, kjer smo videli različne afriške zveri (leve, nilske konje, leoparda, opice, slone in tudi King Konga). Afriške žene so predle prejo, možje pa so imeli v rokah sulice. Seveda so vse to bile le lutke.

Videli smo tudi gusarsko ladjo. Na divjem zahodu smo videli čisto prave indijance in kavbojce. Šli smo tudi v piramido. Vanjo smo se peljali z vagončki. V piramido smo videli faraona v sarkofagu, sikajoča kobra nas je prestrašila. Raziskovalci piramid, ki so se izgubili so iz strahu pili. Toda mi se nismo izgubili. Ogledali smo si tudi Laser show. Šli

smo na zanimivo predstavo delfinov, ki so veselo škropili ljudi. Peljali smo se po kanjonu, ko smo naenkrat zagledali slap vode, ki teče na progo. Mislili smo, da bomo vsi mokri. Tik preden zapeljemo pod »tuš« voda neha teči. Pogledam v zrak in na nas pada velika skala. Toda ta skala obvisi v zraku. Pred seboj zagledamo skalno steno. Vlak z vso histrostjo pelje vanjo. Toda skala se odpre in tako varno pripeljemo na cilj. Nato smo šli na sladoled. Kar težko je bilo povedati, kaj bi radi, saj nismo znali italijansko. Bila je že toliko ura, da smo morali oditi proti domu.

Tudi na avtobusu je bilo živahno, odgovarjali smo na vprašanja, se šli razne igrice in dobili vsak svojo nagrado. Ura je bila skoraj 1.30, ko smo prispeli na cilj. Bili smo utrujeni, toda zadovoljni. Imeli smo zelo lep izlet.

Nasvidenje GARDALAND, drugo leto!

Jernej Berzelak

3 b osnovna šola

Šmartno pri Slov. Gradcu

OGLASI TUDI V VIHARNIKU

V tržnem gospodarstvu ima reklama posebno mesto in pomembno vlogo, zato smo se tudi v uredništvu Viharnika odločili, da bomo objavljali vse vrste oglasov in besedil z reklamno vsebino, razen tistih, ki so konkurenčni naši dejavnosti.

V uredništvu Viharnika mislimo, da bo rubrika malih oglasov posebno dobrodošla kmetom, saj bodo lahko tudi po tej poti kupovali, prodajali in menjali svoje tržne viške in kmetijsko mehanizacijo.

Objavljali bomo tudi ženitne ponudbe in želje po raznih srečanjih. Cene oglasov bodo konkurenčne.

Vse ostale informacije dobite na uredništvu Viharnika, GG Slovenj Gradec, Vorančev trg 2. Slovenj Gradec.

Uredništvo

Opoldanski počitek živine na Rogli — Foto: F. Jurač

Glasilu VIHARNIK izdaja delovna organizacija Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec. Urednica: Ida ROBNIK, lektorica: Majda KLEMENŠEK, tehnični urednik: Bruno ŽNIDERŠIČ.

Naklada: 3500 izvodov.

Tisk: GZP MARIBORSKI TISK Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor. 1992.

RAZSTAVA KRUHA IN PECIVA — V PONOS KMEČKIM GOSPODINJAM

Aktiv kmečkih žena Črna se je na letošnjem Turističnem tednu v Črni predstavil z enodnevno razstavo kruha in peciva. Razstava je bila v soboto, dne 15. 8. 1992, v Kulturnem domu. Nastala je v sodelovanju s kmetijsko-gospodinjstvo svetovalno službo občine Ravne in Turističnim društvom Črna. Izdelke za razstavo je pripravilo 16 kmečkih gospodinj iz Javorja, Pristave, Koprivne, Bistre, Jazbine in Tople.

Razstavljenih je bilo več vrst kruha in sicer: rženi, koruzni, ajdov, pšenični z dodatki, sadni in zeliščni ter sladice: potica, šarkelj, čajno in medeno pecivo, pletenice, sadna torta.

Izdelke je strokovna komisija, na čelu katere je bila gospa Marija Prajner iz Srednje živilske šole v Mariboru, tudi ocenila po videzu, okusu, barvi in vonju. Ugotovila je, da so na splošno kruhi značilni za Koroško. Imajo pa nekaj napak, kot premalo izrazit okus in okus po domačem maslu ter napake zaradi premalo vroče peči. Po kvaliteti so najbolj izstopali sadni, koruzni in mešani rženi kruh, s katerim bi se kmetice lahko postavljale v širši regiji ali na razstavi »Slovenske dobrote« na Ptuj.

Za peciva so ugotovili, da je dobro ter zelo lepo in domiselno oblikovano.

Splošna ocena komisije je bila, da so se kmečke gospodinjce zelo potrudile in da si zaslužijo posebno pohvalo in priznanje za sodelovanje. Upam, da so podoben vtis odnesli vsi, ki so si razstavo ogledali.

Razstave, med njimi tudi kulinarčne, so del narodne kulture, te nam pa še kako manjka.

Uspeh razstave naj bo pohvala kmečkim gospodinjcam in vsem, ki so pri razstavi sodelovali, obenem pa vzpodbuda za naprej.

Svetovalka:
Amalija CEKLIN, dipl. ing. agr.

PAPILON

daa

Proizvodno, trgovsko in posredniško podjetje
Slovenj Gradec
Celjska cesta 40 a, telefon: 0602 43-632
62380 SLOVENJ GRADEC

graditelji pozor

ZAČELI STE GRADITI, IMATE NEDOKONČANO GRADNJO,
PREUREDITI ŽELITE NOTRANJE BIVALNE IN POSLOVNE PROSTORE,
PA NE VESTE, KAM PO NASVET IN OPREMO

PREPROSTO ZAVRTITE TELEFONSKO
ŠTEVILKO 0602 43-632.

S TEM SI BOSTE PRIHRANILI DRAGOCEN ČAS TER
STROŠKE POTOVANJA OD PROIZVAJALCA DO PROIZ-
VAJALCA ZA NABAVO VAM POTREBNIH ARTIKLOV

STROKOVNJAKI PODJETJA „PAPILON“ BODO PRIŠLI K VAM NA DOM,
PREGLEDALI VAM BODO NAČRT IN SE ENKRAT IZMERILI DIMENZIJE
OKEN IN VRAT, KI JIH POTREBUJETE, IZDELALI VAM BODO
PREDRAČUN, BLAGO PA VAM BODO BREZPLAČNO DOSTAVILI NA DOM.

To pa še ni vse PRI GOTOVINSKEM
PLAČILU VAM PODJETJE „PAPILON“ NUDI
najugodnejši popust

ZA STAVBNO POHIŠTVO IN DOPOLNILNI PROGRAM
LESNE IZ SLOVENJ GRADCA

- IZOLIRJ OKEN
- SENČIL
- HOBI PROGRAMA
- SUMO VRAT
- SUMO PODBOJEV
- PAMO FURNIRANIH
OBLOG

PO DOGOVORU PA VAM NUDIMO TUDI MONTAŽO, IZDELAMO PA
VAM TUDI STAVBNO POHIŠTVO PO VAŠIH ŽELJAH

POKLIČITE ŠE DANES NA TELEFON: 0602 43632

PREVOZNIŠTVO S KOMBIJEM
1100 KG, PROSTORNINE 7m³
/ D O M A I N V T U J I N I /

OPRAVIČILO NAROČNIKOM

Kadar se nam vrine med vrstice besedila napaka, za to dejanje krivimo tiskarskega škrata. Prejšnji mesec pa se nam je pripetil nelo-
gični dogodek pri pošiljanju VIHARNIKA št. 8. 9/92 naročnikom in
upokojencem, kar ne moremo podtakniti tiskarskemu škratu. Nekje
na poti med našim AOP, tiskarno Večer Slovenj Gradec in maribor-
skim ekspeditom se je izgubila polovica naslovov naročnikov. Ko smo
to ugotovili, smo predvidevali, da je izginila prva polovica in smo pre-
ostale izvode VIHARNIKA naknadno razposlali na naslove iz druge
polovice seznama. In zgodilo se je to, česar smo se najbolj bali: tudi
druge izvode so prejeli isti naročniki kot prve. Zmešnjave nismo mogli
več popraviti, vam pa, ki niste prejeli prejšnje številke, se iskreno
opravičujemo. Seveda bomo to upoštevali tudi pri zmanjšani naročnini
za II. polletje.

Uredništvo

*Nasmeh nas nič ne stane, vendar čudežno deluje.
Obogati tistega komur je namenjen in ne osiromaši tiste-
ga, ki ga poklanja. Zablesti kot sončni žarek, a spomin
nanj lahko ostane za vedno. Nihče ni tako bogat niti tako
reven, da si ga ne bi mogel privoščiti. Z njim lahko vsak
samo pridobi. Nasmeh prinaša srečo v hišo, pozdrav pri-
jatelju, pomoč pri sklepanju poslov. Je počitek utrujenemu,
kažipot zgubljenemu, sončni žarek žalostnemu in
najboljše naravno zdravilo proti jezi. Ni ga moč kupiti, iz-
prositi, izposoditi ali ukrasti, ker ima vrednoto samo kad-
dar se ga podarja.*

NAŠ GOST

Prijazni vasi Zgornji in Spodnji Brezen v krajevni skupnosti Vitanje smo v današnjem Viharniku namenili nekaj prostora z željo, da bi vam ta kraj nekoliko поблиže predstavili.

Zgornji in Spodnji Brezen nad Vitanjem sta prijazni vasi, ki imata okoli 50 gospodinjstev. Kraj pod obronki Paškega Kozjaka je zadnja leta spremenil svojo podobo. Preko 30 kmetij je lepo in sodobno urejenih, na katerih kmetje svoje tržne viške prodajajo. Ostali krajanji pa iščejo vsakodnevno delo v bližnjem Vitanju, v Zrečah, Slovenskih Konjicah in v Celju. Krajanji so med seboj izredno povezani in radi pomagajo drug drugemu, če pa je treba pridno sodelujejo v raznih akcijah kot je napejlava vodovoda in drugo. Izredno delavni pa so bili v letošnjem letu, ko so v vas gradili novo asfaltirano cesto. Ker so se zavedali, da brez sodelovanja krajanov nikakor ne bodo prišli do nove ceste, so pošteno zavihali rokave in so tako s finančnimi sredstvi in z delom zagotovili dve tretjini celotne predračunske vrednosti. Nova cesta, ki je dolga 3,5 km, je vredna preko 28 milijonov tolarjev; 5.314.000 tolarjev je prispevala Republika Slovenija za demografsko ogrožena področja, 2.200.000 je dala iz proračuna občina Slovenske Konjice, prispevek krajevne skupnosti Vitanje pa je znašal 500.000 tolarjev.

Pri ureditvi ceste v Brezen pa gre zlasti zasluga predsedniku gradbenega odbora Alojzu Gornjaku, saj je vložil veliko truda, da je bila cesta urejena do roka. »Veste, vsako tako delo zahteva veliko volje in truda pa pomoči od krajanov. Lahko vam povem, da smo se lotili velikega in zahtevnega dela. Že več let smo imeli veliko željo, da v naš kraj uredimo asfaltirano cesto in uspelo nam je. Ko smo sami krajanji pokazali, da smo pripravljeni delati in prispevati denar, so nam pomagali tudi drugi. Veliko podporo našim željam smo dobili v denarju za demografsko ogrožena področja. Rad bi se zahvalil republiškega ministru za planiranje dr. Davorinu Kračunu, skupščini občine Slovenske Konjice in predsedniku izvršnega sveta Rudiju Petanu, ki je prisluhnil našim željam in pa seveda tudi krajevni skupnosti Vitanje ter njenemu predsedniku Jožetu Jakobu, ki sta našo akcijo podprla. Vesel in ponosen sem hkrati, da smo dobili novo asfaltirano cesto, s tem pa smo tudi dokazali, da se s skupnim delom lahko naredi veliko. Ker pa imamo v naši krajevni skupnosti v načrtu še veliko cest, jih bomo v naslednjem obdobju seveda prevlekli z asfaltom,« pravi Alojz Gornjak.

NAŠ GOST

BREZEN NAD VITANJEM:

Tu smo mi doma

Alojz Gornjak: »Krajanji so mi bili v veliko podporo...«

Krajanji Brezna so bili ponosni, da je cesto predal svojemu namenu republiški minister za planiranje dr. Davorin Kračun.

Takšen je pogled iz Brezna proti Vitanju. Asfaltna vijugasta cesta je njihov ponos.

Dragi bralci Viharnika!

Prisrčno vas pozdravljam. Izkoristil bi ponujeno priložnost predstavitve našega kraja Brezna v vašem glasilu. Pozdravljam vas kot sosed in vesel sem, da nas ne loči »plot«, ki vse prepogosto ločuje sosedo. Prehod med vašo in našo občino loči skoraj neprehodni predel regionalne ceste, vendar to ni ovira, da Vitanjčani in okoličani ne bi iskali zdravniške pomoči v po prijaznosti daleč znani slovenjegraški bolnišnici. Večkrat obiščemo Avtoservis v Slovenj Gradcu, trgovine pa tudi cerkve ob posebnih žegnanjih. Cenimo toplino in prijazen ter domač odnos vaših ljudi. Domača nam je vaša narečna beseda. V Nami sem nekoč kupil skromen spominček, ki je že skoraj pozabljen. Velikokrat pa se spomnim na lepo zveneč »škrnicl«, v katerega so mi ga zavili.

Slavko Vetrh
Spodnji Dolič 13
Vitanje

Slavko Vetrh

»V
SLOGI
JE
MOČ...«

Med tistimi, ki so v gradnjo ceste vložili veliko fizičnega dela, sta prav gotovo Karel in Marija Oprešnik. Kljub starosti sta pomagala in danes sta vesela nove ceste. Karel Oprešnik pravi: »Vesel sem, da smo pri delu tako množično sodelovali. V prostovoljni akciji so bili stari in mladi in pri gradnji je bilo treba opraviti veliko težkega dela. Da smo vsa ta dela do roka končali, gre zlasti zasluga gradbenemu odboru in pa seveda njenemu predsedniku Alojzu Gornjaku, ki je načrtano delo do ponatankosti vodil in ga dokončal. Predsednik je delal organizacijsko in fizično, skratka v rokah je imel škarje in platno. Prav njemu se lahko zahvalimo, da imamo danes asfalt in, da se vozimo po sodobni cesti. Tudi v bodoče bomo morali delati s skupnimi močmi, saj v slogi je moč...«

MOJ DOM

Mi smo hišo si zgradili,
mного truda v njej pustili,
ker smo vedno si želeli,
da bi domek svoj imeli.

Drugi so odšli na morje,
in na soncu so se grelji,
mi pa ob lopati
žulje smo na rokah šteli.

Vse smo proste dneve
za domek žrtvovali,
da nekoč bi srečni,
pod svojo streho spali.

Sedaj že okrog hiše
rastejo drevesa,
zdaj jesenski veter
listje z njih otrsata.

Ivan Hamun

NAŠ GOST

BREZLANSKA CESTA

(pesem v vitanjskem narečju)
Cajti so čudni, kak' vse spremenijo,
vse sorte se danes godi.
Mojo v Breznu gostijo, se lehku mastijo,
naj, dilu jih več ne skrbi.

Vsa čast Brezlonam, tem zglednim faronom
za slogo, za delo, za mir.
Gnor skup zavalili, hit cesto zgradili
pozabli zravn čist na špetir.

Ni še tak dolgo, se v coklah hodilo
po globljenku, stezi, čez »PEČ«
bul težku živelu, tud' več pretrpelu,
k sreči vse to je zdaj preč.

Pri Lojzu fabrika, tak ku se šika,
zidana, nuva stoji,
cokle, groble pa vile, pa tud' koke štile
ži oče je dilo, drži!

Čisto brez muje se nič ne obuje,
pregovor nam stari govori,
Brezlone poglejmo, za zgled jih imejmo
keda nas dilu tiši.

Tud' brez komandanta ni pravih soldatov,
hitro se vse razbeži,
z regirungo prvo, mo dilu velovo
še konec se lejp vun rodi.

Po delu veselje, ples, veselica
vsak naj se razveseli,
od dobrega vina, prote, potice
naj se domov ne beži.

To pesem Hvavc zložu vam dragi Brezlioni
septembra dvanajstga, se ve,
tega suhega leta je bla cesta nareta
to se pozabit ne sme!

Slavko Vetrh

ALOJZ GORNJAK, Lesna galanterija, Brezen 27, 63205 Vitanje Tel. 063 775-088

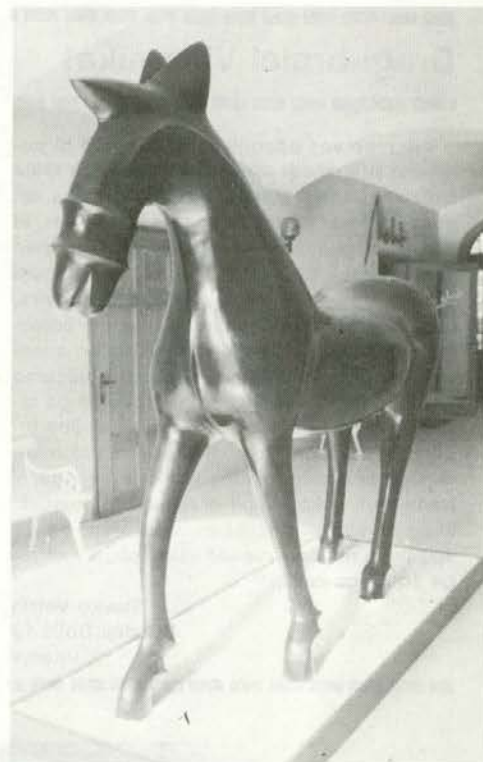
Izdeluje vse vrste ročajev in gabelj. Izdelava balkonskih ograj in opažev vseh dimenzij.
Nudi usluge: Razrez in sušenje lesa

Ob otvoritvi ceste v BREZEN je predsednik gradbenega odbora ALOJZ GORNJAK republišnemu ministru za planiranje dr. Davorinu KRAČUNU podaril grablje in ga prosil, da bi z njimi v Ljubljani nagrabil čimveč denarja še za njihove potrebe.

Kračun se je za darilo seveda zahvalil, glede denarja pa je rekel: nič ne vem koliko bo denarja, ko imajo grablje tako redke zobe.

Pri krajanih na Breznu
je bil, slikal
in pisal F. Jurač

NAŠ GOST

PREDVOLILNI SHODI NA KOROŠKEM

V minulih dneh je bil predvolilni boj na Koroškem v polnem teku. V Slovenj Gradcu so ustanovili regionalni odbor SKD za Koroško, ki ga bo vodila Hilda Tovšak iz Mislinje. V Vuzenici je bilo srečanje koroških socialistov, na katerem so predstavili tudi predsedniško kandidatko Darjo Lavtižar — Bebler. V Radljah ob Dravi pa je Jelko Kacin, član predsedstva glavnega odbora DS imel javno tribuno, od koder je tudi naš posnetek.

Foto: F. Jurač

Venetski konj tudi v Slovenj Gradcu

Pred staro mestno hišo na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu bo postavljen Venetski konj (na sliki) znanega avtorja Oskarja Kogoja. Venetski konj, ki je darilo podjetja Smelt, je povzet iz reliefne podobe na vaški situli. Razen slovenjegraškega konja, ki je iz patinirane bronca, bosta reproducirana še dva v različnih materialih, eden bo znotraj kompleksa WTC in Smelta v Ljubljani, drugi pa v Rusiji.

Foto: F. Jurač

FURMANI PO CEST' PELJAJO

Ko so nekoč po naših cestah vozili furmani, so bili to lepi in nepozabni časi. Danes konje in furmane vidiš le poredko ali pa sploh nič več. Da vsi ti časi ne bi šli kar tako v pozabo, so za to poskrbeli v Podgorju, kjer so na kulturni prireditvi v počastitev krajevnega praznika prikazali stare šege in navade pod naslovom FURMANI PO CEST' PELJAJO. Tako so pokazali mimohod konjenikov, voz z mlajem in postavljanje mlaja, voz s steljarajo, voz naložen s hlodi, voz z mlatiči in žanjicami, poročno kočijo, cvetlični voz, med zanimivimi pa sta bila cestna pometaća, ki sta pometala kar vse povprek. Kulturno društvo Podgorje, ki je prireditev pripravilo, je s tem hotelo poživiti kulturni in turistični utrip svojega kraja, prireditev pa bo odslej tradicionalna.

F. Jurač

Člani kulturnega društva iz Šmiklavža so prikazali kako so nekoč mlatili žito, potem pa so mlatiči natlačili s slamo enega vaških fantov.

Takšni so bili furmani iz Razborja.

**OGLASI TUDI
V VIHARNIKU**

